

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Konference Pracovní právo 2013 v Třešti

Nelly Springinsfeldová*

Během prvních říjnových dnů, konkrétně 2. 10. – 4. 10. 2013, se tradičně uskutečnila každoroční, v celkovém pořadí již sedmá, mezinárodní vědecká konference **Pracovní právo 2013**¹ na zámeckém hotelu v Třešti, které se zúčastnilo přes 70 odborníků pracovního práva z řad členů kateder pracovního práva nejen českých, ale i zahraničních právnických fakult, advokátů, podnikových právníků, zástupců zaměstnavatelů i odborových organizací, zástupců Úřadu pro ochranu osobních údajů a odborníků z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. V souvislosti s nemalými změnami poslední doby nemohlo být v rámci letošní konference nic aktuálnějšího než referáty a následné diskuze, které se točily kolem ústředního tématu **Pracovní právo a nový občanský zákoník**.

Referáty lze věcně rozdělit do tří okruhů. První dvě pasáže byly zaměřeny de lege ferenda - dopad nového občanského zákoníku² (dále též „NOZ“) na konkrétní pracovněprávní instituty a na pracovněprávní judikaturu. Poslední blok byl věnován aktuálním otázkám zaměstnanosti, ochraně zaměstnance při platební neschopnosti zaměstnavatele a mezinárodní zaměstnanosti.

Ve čtvrtek byly v rámci dopoledního jednání na programu některé pracovněprávní instituty a nový občanský zákoník. Jako první uvedl svůj příspěvek doc. JUDr. Milan Galvas, CSc.³, jehož klíčovými tématy byla subjektivita a právní jednání. Institut právní způsobilosti pojal jak ze strany zaměstnance, tak ze strany zaměstnavatele a zdůraznil, že je nutno zohlednit množství okruhů. Poznamenal, že zákoník práce⁴ (dále též „ZP“) nebude od 1. ledna 2014 operovat mimo jiné s otázkou věku fyzické osoby v souvislosti se vznikem způsobilosti fyzické osoby jako zaměstnance mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti, jakož i způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti (v současnosti § 6 ZP). Zmíněná problematika bude ze zákoníku práce vyňata a vložena do nového občanského zákoníku v poupravené formulaci. Zároveň také upozornil na nově vzniklou eventualitu, již bude moci zákonný zástupce nezletilého, který nedosáhl věku šestnáct let, rozvázat jeho pracovní poměr nebo smlouvu o výkonu práce zakládající

mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem obdobný závazek, a to v případě, že by to bylo nutné v zájmu vzdělávání, vývoje nebo zdraví nezletilého. Nezbyvá tedy než vyčkat, jak bude praxe liberální či nikoliv. Poté na řadu přišel nový pojem právní jednání, který nahradí stávající označení právního úkonu. Doc. Galvas podotknul, že v praxi se bude jednat o pojmy totožné. Probral nejen právní režim právního jednání, či jeho formu, ale například i možnost dodatečného odstranění případných vad.

Následně na totéž téma referoval prof. JUDr. Miroslav Bělina, CSc.⁵, který se věnoval určitým segmentům napříč spektrem daných změn. V prvé řadě se zaměřil na oddíl kogentnosti a dispozitivnosti. V tomto kontextu se zmínil také o snaze nového občanského zákoníku posílit smluvní volnost. Dále se ve větší míře zabíral pozměňovacím zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva a jeho jednotlivým relevantním ustanovením, která přinesou patrnější změny zejména v části první (všeobecná ustanovení) zákoníku práce. Svůj výklad doplnil i určitými pasážemi důvodové zprávy nového občanského zákoníku. V průběhu referátu také upozornil, že i po 1. lednu 2014 nadále platí v pracovním právu kontinuita a že zůstává autonomním odvětvím.

V odpoledním čtvrtečním bloku přišla na řadu pracovněprávní judikatura ve světle nového občanského zákoníku, jejíž prezentace se zhostil soudce Nejvyššího soudu ČR JUDr. Ljubomír Drápal. Poukázal především na fakt, že větší část pracovněprávní judikatury bude i nadále použitelná. V souvislosti s tím se zmínil také o určitých úskalích, jež by mohl v této oblasti přinést nový pojem právní jednání (o něm se zmiňoval již doc. Galvas).

Páteční dopoledne patřilo odborníkům z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Mgr. Jana Kielerová referovala o aktuálních otázkách zaměstnanosti, konkrétně o dávkách v nezaměstnanosti poskytovaných migrujícím pracovníkům. Zabývala se především otázkou zohlednitelné doby nebo pojmy jako přeshraniční pracovník a zachování bydliště. Mgr. Petr Seidl obrátil pozornost na ochranu zaměstnance při insolventci zaměstnavatele. Zaměřil se na zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a na konkrétní směrnice Rady a směrnice Evropského parlamentu a Rady, jež se referovaným problémem zabývají. Dále se věnoval soudnímu přezkumu rozhodnutí úřadu práce a záležitosti účastenství Úřadu práce České republiky v řízení o žádosti zaměstnance o uspokojení splatných mzdových nároků nevyplacených jeho zaměstnavatelem, který je v platební neschopnosti, v jejíž souvislosti zmínil rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2012, sp. zn. 21 Cdo 1385/2011.

* Mgr. Nelly Springinsfeldová studentka doktorského studijního programu Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

¹ Pořádána Právnickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně, Právnickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, Právnickou fakultou Západočeské univerzity v Plzni, Ústavem státu a práva Akademie věd ČR, Společností pro pracovní právo a sociální zabezpečení a to ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³ Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně.

⁴ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze.

V průběhu celé konference zazněla vedle množství užitečných praktických příkladů i série hypotetických situací, které by mohly v praxi v souvislosti s novou právní úpravou nastat a jež rozvinuly mnohé opravdu rozmanité diskuze. Diskuzní příspěvky, které následovaly po každém referátu (především v oblastech dopadu nového občanského zákoníku na konkrétní pracovněprávní instituty a na pracovněprávní judikaturu), směřovaly namátkou k otázkám dominance nového občanského zákoníku, subsidiarity, terminologie, závislé práce, spolků a odborových organizací, nicotnosti a neplatnosti, souběhu dle § 66d obchodního zákoníku⁶ nebo k problematice prekluze, kontraktační povinnosti, vnitřního předpisu a zavedené zvyklosti. Dále se debatovalo o institutu dohody o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů, k jejímuž uzavření bude nutný předchozí souhlas zaměstnavatele (v této souvislosti bylo upozorněno, že se dané ustanovení nového občanského zákoníku bude vztahovat i na sféru výživného) nebo zda je zaměstnanec povinen poskytnout zaměstnavateli změnu svých osobních údajů. V neposlední řadě se kupříkladu řešil dopad

⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

zrušení vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění (§ 3080 NOZ) nebo případný vliv ustanovení § 1729 NOZ, které stanovuje, že strana jednající nepoctivě (tzn. strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončila, aniž pro to měla spravedlivý důvod a to v případě, kdy strany dospěly při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření této smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné) nahradí druhé straně škodu.

Konference se věnovala problematice nanejvýš aktuální a nejen samotné referáty, které vytvořily podnětnou atmosféru pro následnou diskuzi, ale i zmíněné diskuzní příspěvky nastolily sérii zajímavých dotazů a vedle toho vyložily také řadu přicházejících změn. Průběh konference nastínil, že zejména některé pracovněprávní instituty a otázky s nimi spojené budou předmětem diskuze, následného výkladu a nakonec aplikace soudů. Celkově přináší referáty a diskuzní příspěvky ucelenější odborný pohled na oblast pracovního práva v souvislosti s novým občanským zákoníkem. Závěrem lze shrnout, že se jednalo o příjemně strávené podzimní dny plné pracovněprávních debat a nezbyvá než se těšit na další ročník.